

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 13 grudnia 1952 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie zasad bilansowania i sporządzania sprawozdań rocznych.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 1951 r. w sprawie zasad bilansowania i sporządzania sprawozdań rocznych (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-106, poz. 1555 i z 1952 r. Nr A-18, poz. 224) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 po wyrazach: „kapitału zakładowego” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „a w zakresie terminów składania rocznych sprawozdań finansowych, ustalonych w § 19 ust. 1 i w § 20 ust. 1, także i jednostek organizacyjnych spółdzielczych”;

2) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Przedsiębiorstwa wprowadzą do ksiąg roku 1953 aktywa i pasywa przeszacowane i przekształcone w związku z:

1) przeklasyfikowaniem niektórych przedmiotów nie-trwałych na środki trwałe (zarządzenie Ministra Finansów z dnia 18 września 1952 r. — Monitor Polski Nr A-82, poz. 1319);

2) przeszacowaniem zapasów artykułów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych, określonym w przepisach szczególnych;

3) wprowadzeniem z dniem 1 stycznia 1953 r. innego planu kont niż obowiązujący w roku 1952.

Aktywa i pasywa bilansu zamknięcia za rok 1952, sporządzonego według zasad niniejszego zarządzenia,

podlegają przeszacowaniu i przekształceniu, o którym wyżej mowa, w sposób pozaksięgowy na odrębnych zestawieniach, sporządzonych według wzorów ramowych, stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia (twzery nr 6, 7, 8, 9 i 10).”;

3) w § 8 ust. 2 w zdaniu drugim wyrazy: „roku sprawozdawczego” zastępuje się wyrazami: „roku następującego po roku sprawozdawczym”;

4) w § 9:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Przelewy do budżetu nadwyżek środków obrotowych, przelewy z zysku, jak również dotacje na uzupełnienie środków obrotowych i na pokrycie strat przyjęte należy do bilansu w wysokości sum efektywnie wypłaconych bądź otrzymanych w roku sprawozdawczym.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Roczne salda zapisów sum przekazanych i otrzymanych w roku sprawozdawczym z tytułu nadwyżek środków obrotowych, dotacji na uzupełnienie środków obrotowych, wpłat z zysku lub dotacji na pokrycie strat przenosi się do ksiąg rachunkowych roku następnego.

Po zatwierdzeniu bilansu podlegają przeksięgowaniu na konto funduszu statutowego (bądź na konta jego zmniejszeń lub zwiększeń, jeżeli są one przewidziane w planie kont) sumy przekazane i otrzymane, które zostały zarachowane przez budżet państwa jako dochody lub wydatki roku sprawozdawczego.”;

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Saldo debetowe kont przelewów części zysku na inwestycje jak też odpisów na fundusze specjalnego przeznaczenia należy uwidocznic w bilansie. Salda te przenosi się do ksiąg roku następnego, w których po zatwierdzeniu bilansu przeprowadza się roczne odpisy wyrównawcze, a salda roczne, powiększone lub pomniejszone o odpisy wyrównawcze, przenosi się na fundusz statutowy (na jego zwiększenie lub zmniejszenie). Salda kont zwiększeń lub zmniejszeń funduszu statutowego przenieść należy na konto funduszu statutowego przed sporządzeniem bilansu, wykazując w tym bilansie fundusz statutowy w jednej łącznej sumie.

Zysk bądź stratę netto należy wykazać w bilansie. Zysk bądź stratę netto przenosi się do ksiąg roku następnego. Po zatwierdzeniu bilansu i dokonaniu odpisów wyrównawczych za rok poprzedni przenosi się je na konto funduszu statutowego (bądź na konta jego zwiększeń lub zmniejszeń, jeżeli są one przewidziane w planie kont).”;

5) w § 10:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Salda rachunków bankowych, kredytów bankowych, należności i zobowiązań regulowanych w trybie inkasa bankowego, jak również saldo konta „finansowanie inwestycji” należy przyjąć do bilansu w wysokości uzgodnionej i potwierdzonej na piśmie przez właściwy bank finansujący w myśl zasad określonych w zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1951 r. w sprawie obowiązku okresowego uzgadniania rozliczeń regulowanych w trybie inkasa bankowego oraz rachunków operacyjnego i kredytów (Monitor Polski Nr A-73, poz. 962) oraz zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 maja 1952 r. w sprawie obowiązku okresowego uzgadniania przez inwestorów zapisów księgowych w zakresie finansowania inwestycji z bankami finansującymi inwestycje (Monitor Polski Nr A-48, poz. 660); odpisy potwierdzeń uzgodnienia sald, o których mowa powyżej, należy dołączyć do bilansu rocznego.”;

b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Salda rozrachunków pozainkasowych z odbiorcami, dostawcami oraz rozrachunków z organami finansowymi, instytucjami ubezpieczeń społecznych, Państwowym Zakładem Ubezpieczeń i innymi instytucjami, jak też salda innych należności i zobowiązań powinny być uzgodnione z kontrahentami.”;

5) w § 11 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Roszczenia oddalone w postępowaniu sądowym lub arbitrażowym należy odpisać na straty lub też — jeśli są to roszczenia dotyczące mank i ubytków powstałych w roku sprawozdawczym — na koszty.”;

7) § 14 otrzymuje brzmienie:

„§ 14. Wydatki na współzawodnictwo pracy, poniesione w 1952 r. na podstawie przepisów szczególnych, które nie znalazły pokrycia w odpisach na fundusz zakładowy na skutek braku warunków do jego utworzenia bądź też gdy odpisy na fundusz zakładowy nie pokryły ich w całości, należy odpisać na straty w księgach roku następnego po zatwierdzeniu bilansu.

Przepisy powyższe stosuje się do przedsiębiorstw objętych działaniem ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o Funduszu Zakładowym (Dz. U. Nr 6, poz. 53).”;

8) § 15 otrzymuje brzmienie:

„§ 15. Zarówno fundusz zakładowy jak i fundusz popierania produkcji ubocznej wykazuje się w bilansie w dwu pozycjach: w pasywach — sumą utworzonego funduszu, w aktywach — sumą poniesionych wydatków z danego funduszu.”;

9) w § 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwa objęte niniejszym zarządzeniem sporządzą sprawozdania roczne na wzorach ustalonych instrukcjami Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie sprawozdawczości statystycznej z wykonania planu techniczno-przemysłowo-finansowego dla poszczególnych działów gospodarki narodowej, zatwierdzonymi właściwymi zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów.”;

10) w § 19:

a) w ust. 1 wyrazy: „25 lutego 1952 r.” zastępuje się wyrazami: „20 lutego roku następującego po roku sprawozdawczym”;

b) ust. 2 skreśla się;

c) ust. 3 oznacza się jako ust. 2. przy czym po wyrazach: „jednostki organizacyjne utrzymywane z narzutów” dodaje się wyrazy: „prowadzące księgowość w oparciu o jednolity plan kont dla jednostek utrzymywanych z narzutów”;

d) dotychczasowy ust. 4 oznacza się jako ust. 3 i nadaje się mu brzmienie:

„3. Przedsiębiorstwa rozliczające się z budżetami terenowymi składają sprawozdania roczne:

a) 1 egzemplarz wydziałowi (oddziałowi, referatowi) branżowemu oraz 1 egzemplarz wydziałowi (oddziałowi) finansowemu prezydium terytorialnie właściwej rady narodowej,

b) właściwemu rzeczowo wydziałowi branżowemu prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi),

c) właściwemu terytorialnie oddziałowi banku finansującego.

W przypadku gdy dla danej grupy przedsiębiorstw utworzone zostały wojewódzkie zarządy (biura), roczne sprawozdania składać należy tymże zarządom (biurom) oraz jednostkom wymienionym pod lit. a) i c).”;

11) § 20 otrzymuje brzmienie:

„§ 20. 1. Jednostki nadrzędne przedsiębiorstw rozliczających się z budżetem centralnym, obowiązane do składania sprawozdań zbiorczych, sporządzają zbiorcze sprawozdania roczne na podstawie i na wzorach sprawozdań podległych im przedsiębiorstw w ciągu dni 15 od terminu ustalonego w paragrafie poprzednim i obowiązane są je przedłożyć:

a) właściwemu ministerstwu,

b) Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego,

c) Ministerstwu Finansów (Departament Księgowości),

d) centrali banku finansującego,

e) Głównemu Urzędowi Statystycznemu,

f) Ministerstwu Kontroli Państwowej.

W przypadku wieloszczeblowej struktury organizacyjnej jednostka bezpośrednio nadrzędna sporządza sprawozdania zbiorcze w okresie dni 15 od terminu ustalonego w § 19, natomiast dla sporządzenia zbiorczego sprawozdania na każdym następnym szczeblu ustala się okres dalszych 10 dni.

2. Jednostki nadrzędne przedsiębiorstw rozliczających się z budżetami terenowymi, mianowicie wydziały

branżowe prezydium wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi), wojewódzkie zarządy (biura) i inne równorzędne jednostki składają zbiorcze sprawozdania roczne w ciągu dni 20 od terminów ustalonych dla złożenia sprawozdań przedsiębiorstw:

- a) właściwemu ministerstwu,
- b) wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego,
- c) Ministerstwu Finansów (Departament Księgowości),
- d) centrali banku finansującego,
- e) wydziałowi branżowemu prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi) — w przypadkach gdy wojewódzką jednostką nadrzędną jest wojewódzki zarząd (biuro),
- f) Głównemu Urzędowi Statystycznemu,
- g) Ministerstwu Kontroli Państwowej,
- h) wydziałowi finansowemu prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi).

3. W przypadkach gdy do kontroli, nadzoru i koordynacji przedsiębiorstw, rozliczających się z budżetami terenowymi, powołano centralne zarządy, wówczas podległe im wojewódzkie zarządy (biura) składają swe zbiorcze sprawozdania roczne tymże centralnym zarządom, a ponadto jednostkom wymienionym w ust. 2 lit. b), c), e) i h). Centralne zarządy, o których mowa w niniejszym ustępie, składają roczne sprawozdania zbiorcze w trybie określonym w § 20 ust. 1.”;

12) § 21 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 21. 1. Jednostki administracyjne utrzymywane z narzutów na jednostki podległe, rozliczające się z budżetem centralnym, prowadzące księgowość w oparciu o jednolity plan kont dla jednostek administracyjnych utrzymywanych z narzutów, składają swe sprawozdania zgodnie z § 19 ust. 2. Nie dotyczy to jednostek, prowadzących księgowość w oparciu o ramowy plan kont dla przedsiębiorstw handlu wewnętrznego, które włączają sprawozdania finansowe w działalności administracyjnej do zbiorczego sprawozdania rocznego jednostek operatywnych.

2. Jednostki administracyjne utrzymywane z narzutów na jednostki podległe rozliczające się z budżetami terenowymi, jeżeli prowadzą księgowość w oparciu o jednolity plan kont dla jednostek administracyjnych utrzymywanych z narzutów, składają swe sprawozdania:

1	egzemplarz	—	bankowi finansującemu,
1	„	—	właściwemu ministerstwu,
1	„	—	Ministerstwu Finansów,
1	„	—	Głównemu Urzędowi Statystycznemu,
1	„	—	Ministerstwu Kontroli Państwowej.”;

3) w § 22:

a) w ust. 1 lit. f) wyrazy: „dyrekcja budów” zastępuje się wyrazami: „jednostki nadzoru inwestycyjnego”; przepis oznaczony lit. g) skreśla się, przepis zaś oznaczony lit. h) oznacza się lit. g) i nadaje się mu brzmienie: „g) jednostki administracyjne utrzymywane z narzutów, prowadzące księgowość w oparciu o jednolity plan kont dla jednostek administracyjnych utrzymywanych z narzutów”;

b) w ust. 2 skreśla się wyrazy: „wprowadzonej piśmie okólnym Ministerstwa Finansów Nr KS-2185/DD/51”;

14) po § 22 dodaje się nowy § 23 w brzmieniu następującym:

„§ 23. 1. Zestawienia, o których mowa w § 7, powinny być przedłożone w ciągu dni 30 po upływie terminu wyznaczonego dla złożenia rocznego sprawozdania finansowego:

- 1) jednostkom określonym w § 19 ust. 2 przez przedsiębiorstwa rozliczające się z budżetem centralnym,
- 2) jednostkom określonym w § 19 ust. 3 przez przedsiębiorstwa rozliczające się z budżetem terenowym.

2. Przedsiębiorstwa, które od dnia 1 stycznia 1953 r. prowadzić będą księgowość w oparciu o ramowy plan kont, przedłożą zestawienia, o których mowa w § 7, według wzorów nr 6, 7 i 9, stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia.

Przedsiębiorstwa, które od dnia 1 stycznia 1953 r. nie będą prowadzić księgowości w oparciu o ramowy plan kont, przedłożą zestawienia według wzorów nr 8 i 9, stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia.

3. Jednostki nadrzędne, obowiązane do składania sprawozdań zbiorczych, powinny sporządzić zestawienie zbiorcze według wzorów nr 9 i 10 podanych w załączniku do niniejszego zarządzenia i przedłożyć je odpowiednim jednostkom określonym w § 20 w terminie dni 30 po upływie terminu określonego dla przedłożenia zbiorczych sprawozdań rocznych.”;

15) dotychczasowy § 23 oznacza się jako § 24;

16) po § 24 dodaje się nowy § 25 w brzmieniu następującym:

„§ 25. 1. Przeszacowaniem (§ 7 pkt 2) należy objąć:

- 1) materiały i towary znajdujące się w przedsiębiorstwie,
- 2) materiały i towary w przerobie,
- 3) materiały i towary na przechowaniu u odbiorców,
- 4) zapasy produkcji własnej, a w szczególności wyroby gotowe, półfabrykaty, produkcję w toku i usługi wykonane.

2. Upoważnia się zainteresowanych ministrów do zwolnienia podległych im przedsiębiorstw od obowiązku przeszacowania zapasów produkcji własnej oraz usług wykonanych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, w przypadkach gdy podstawowe elementy kosztów wytwarzania nie ulegną istotnym zmianom. Zainteresowani ministrowie ustalą również zasady tego przeszacowania.

3. Różnice wynikłe z przeszacowania zapasów wymienionych w ust. 1 należy odnieść na konto funduszu statutowego (bądź na konta jego zwiększeń lub zmniejszeń, jeżeli są one przewidziane w planie kont).”;

17) dotychczasowy § 24 oznacza się jako § 26;

18) załączniki do zarządzenia z dnia 7 grudnia 1951 r. uzupełniają się wzorami nr 6, 7, 8, 9 i 10, podanymi w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: **T. Dietrich**

Załączniki do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 1952 r. (poz. 68).

Wzór nr 6

Zestawienie przekształcenia aktywów/pasywów nr . . . .
obejmujące konta od . . . . do . . . .

Symbol konta branzowego planu kont opartego na jednolitym planie kont	Saldo na dzień 31 grudnia 1952 r.		Przeszacowanie		Przekwalifikowanie		Razem	Z sumy kol. 7 przypada na konta branzowego planu kont na podstawie ramowego planu kont							kont opartego		
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma		8	9	10	11	12	13	konto	konto		
1	2	3	4	5	6	7											
wpisać kolejno symbole kont grupy kont objętej zestawieniem																	
Fundusz statutowy																	
R a z e m																	

Wzór nr 7

Zestawienie przekształcenia aktywów i pasywów

Symbol konta branżowego planu kont opartego na ramowym planie kont	Dane zestawień sporządzonych według wzoru nr 6					zestawienie nr.....	Razem saldo do uprowadzenia do ksiąg roku 1953
	zestawienie nr.....	zestawienie nr.....	zestawienie nr.....	zestawienie nr.....	zestawienie nr.....		
1	2	3	4	5	6		
<u>Aktywa</u> wymienić kolejno poszczególne konta							
Razem							
<u>Pasywa</u> wymienić kolejno konta							
Razem							

Wzór nr 8

Zestawienie przekształcenia aktywów i pasywów

Symbol konta branżowego planu kont opartego na jednolitym lub ra- mowym planie kont	Saldo na dzień 31 grudnia 1952 r.	Przeszacowanie		Przekwalifikowanie		Razem saldo do uprowadzenia do ksiąg roku 1953
		Dt	Ct	Dt	Ct	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Aktywa</u> wpisać kolejno konta						
Razem						
<u>Pasywa</u> wpisać kolejno konta						
Razem						

Wzór nr 9

Dane uzupełniające do zestawienia przekształcenia aktywów i pasywów

T r e ś ć	S t a n na dzień 1 stycznia 1953 r.
1	2
1. Fundusz własny	
2. Stałe pasywa	
3. Pozycje korygujące ¹⁾	
4. Razem (1 + 2 + 3)	
5. Środki trwałe netto	
6. Pozycje korygujące ²⁾	
7. Razem	
8. Fundusze własne w obrocie (4—7)	
9. Normatyw ³⁾	
10. Nadwyżka (8 — 9) Niedobór (9 — 8)	

U w a g i :

- ¹⁾ Należność z budżetu na pokrycie strat, nadmierne wpłaty z zysku itd.
- ²⁾ Zobowiązania wobec budżetu z tytułu wpłat z zysku, nie dokonane odpisy na fundusz zakładowy za rok ubiegły itd.
- ³⁾ Przy niepełnym pokryciu normatywu przyjętym w systemie finansowym w poz. 9 podać część normatywu podlegającą pokryciu funduszem własnym w obrocie, pozostałą część w poz. „uwagi”.

Wzór nr 10

Wyniki przekształcenia aktywów i pasywów
Jednostek . . . . .

T r e ś ć	Saldo według bilansu na dzień 31 grudnia 1952 r.	Przeszacowanie		Przekwalifikowanie		Razem saldo do wprowadzenia do ksiąg roku 1953
		Dt	Ct	Dt	Ct	
1	2	3	4	5	6	7
1. Środki trwałe						
2. Umożnienie środków trwałych						
3. Przedmioty nietrwale						
4. Zużycie przedmiotów nietrwiałych						
5. Razem (1 + 2 + 3 + 4)						
6. Materiały podstawowe						
7. Pozostałe materiały						
8. Towary						
9. Odchylenia od cen ewidencyjnych						
10. Produkcja nie zakończona						
11. Wyroby gotowe						
12. Razem (6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11)						
13. O g ó ł e m (5 + 12)						
14. Fundusz statutowy (zwiększenia, zmniejszenia funduszu statutowego)						
15. R a z e m (13 + 14)						